

## Теоретичне обґрунтування вибору ліпофільних екстрактів лікарських рослин як діючих компонентів при створенні мазі ранозагоювальної дії

Трембач О. І., Хохленкова Н.В.

Національний фармацевтичний університет

Кафедра біотехнології

(м. Харків, Україна)

alex.trembach.ua@gmail.com

Лікування ран вважається найбільш поширеною та дуже актуальною проблемою практичної хірургії. Фармацевтична промисловість пропонує велику кількість засобів для лікування ранових процесів, але клінічний досвід, накопичений хірургією в практиці лікування ран, свідчить, що навіть дуже ефективні лікарські препарати синтетичного походження при тривалому застосуванні викликають токсикоалергійні реакції у хворих та знижують свою ефективність за рахунок появи антибіотикорезистентних штамів внаслідок нераціонального використання антибіотиків. Тому актуальними є дослідження в області створення нових лікарських препаратів із рослинної сировини, які б можна було використовувати більш тривалий час без побічних ефектів.

В сучасній фармації в якості лікарських рослинних засобів використовуються екстракти, які містять біологічно активні речовини ліпофільної природи отриманні шляхом прямої обробки лікарської рослинної сировини рослинними, мінеральними та тваринними жирами. Найбільш частіше в якості екстрагентів використовуються рідкі рослинні олії. Враховуючи, що алергени це речовини білкової природи, які не розчиняються у жирах, використання ліпофільних екстрактів практично унеможливує вірогідність виникнення алергічних реакцій, що вже дає перевагу в доцільності їх використання.

Відомо, що рановий процес характеризується підвищенням вільнорадикального окислення ліпідів в організмі, рівень якого регулюється вмістом природних антиоксидантів. Тому доцільним є використання ліпофільних екстрактів, які за рахунок наявності токоферолів та каротиноїдів володіють високою антиоксидантною властивістю, як діючих компонентів у складі мазі ранозагоювальної дії. На підставі ґрунтовного аналізу даних наукової літератури щодо хімічного складу лікарських рослин нами як об'єкти дослідження було обрано сухоцвіту багнового траву (*Gnaphalium uliginosum* L.) та нагідок лікарських квітки (*Calendula officinalis*).

Олійні екстракти сухоцвіту багнового застосовують при лікуванні опіків, трофічних виразок, свищів та ран, які довго не гояться. Вважається, що лікувальна дія сухоцвіту багнового обумовлена великим вмістом провітаміну А – каротину та його антимікробною дією, властивістю розширювати кровоносні судини і, таким чином, відновлювати кровопостачання до ураженого місця.

В даний час з квіток нагідків отримують спиртові та олійні витяги, які входять до різноманітних лікарських препаратів. Експериментально та клінічно підтверджено, що при місцевому застосуванні, екстракт нагідків має виражену протизапальну дію, прискорює процеси регенерації тканин, покращує ріст та якість грануляцій, сприяє швидкій епітелізації ран та формуванню ніжного рубця за рахунок посилення антиоксидантних захисних механізмів.

Враховуючи вищевикладене, нами обґрунтована доцільність використання комбінації ліпофільних екстрактів сухоцвіту багнового траву та нагідків лікарських квіток як активних інгредієнтів у складі мазі ранозагоювальної дії.